

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

בפני **כבוד השופט, סגן הנשיא אסף זגורי**

תובעת **מ.א. ע"י ב"כ עוה"ד עירן שושני**

נגד

נתבע **ת.ל. ע"י ב"כ עוה"ד ז'קלין דייני**

פסק דין

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24

הסיפור העובדתי בתמצית :

בני זוג ידועים בציבור עורכים הסכם ממון המסדיר בין השאר השבת הלוואה בסך ₪100,000 שהעבירה האשה לאיש. לאחר אישור ההסכם בבית המשפט, נוטלת האשה הלוואה נוספת, הפעם בסך ₪150,000 ולטענתה מעבירה 145,000 ₪ מתוכם לנתבע "כהלוואה נוספת" שאמורה להיות מוחזרת עד 11/2034 בתשלומים של 1000 ₪ לחודש. לשיטתה הצדדים חתמו על תוספת בכתב יד על הסכם הממון המצביע על כך שזו אכן הלוואה וחוב של הנתבע כלפיה. כארבע שנים לאחר מכן מתערערים יחסי הצדדים והם נפרדים ומתגלעת מחלוקת ביחס לאותם כספים, כאשר האשה תובעת השבתם במלואם ואילו האיש טוען כי ניתנו לו רק 60,000 ₪ מתוכם אך זאת כמתנה וכי מעולם לא חתם על התחייבות להשיב כספי הלוואה. **עם מי הדין?**

הקושי המשפטי וריכוז נקודות המחלוקת הבאות המצריכות הכרעה :

מה הסכום שהעבירה התובעת לנתבע: האם 145,000 ₪ כטענתה או שמא רק 60,000 ₪ כטענת האיש? לאחר קביעת היקף סכומי הכסף שהועברו יש להכריע האם ניתנו כמתנה או כהלוואה? האם התוספת בכתב יד על הסכם הממון אכן נחתמה על ידי הנתבע או מדובר בזיוף חתימתו? כיוון שמדובר בעדויות יחידות של בעלי דין, כיצד יש להעריך מהימנותן ולקבוע את משקלן? האם וכיצד יכולה תזת מקצועיות השפיטה להתמודד מול בדיקות פוליגרף והשוואת כתבי יד שנערכו בתיק זה וקבעו שהתובעת דוברת שקר והאיש דובר אמת?

הצדדים, הסכמיהם ויחסיהם המשותפים :

1. הצדדים הינם בני זוג לשעבר שחיו זו עם זו ללא נישואין, בדירתה של התובעת בקיבוץ *** בין השנים 2012 ועד 2/2018. לכל אחד מהצדדים יש ילדים מקשר נישואין קודם לבני זוג אחרים. מטעמי נוחות יכוננו הצדדים: "האיש", "האשה". האשה הינה שכירה עובדת מדינה

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 ואילו האיש היה ברוב המועדים הרלבנטיים ליחסים שוטר ביחידה מרחבית (עד תחילת
2 .(2017)
- 3
- 4 2. ביום 7/2/2013 התקיים דיון בבית משפט זה בתה"ס 54748-01-13 בבקשת אישור הסכם
5 ממון שערכו הצדדים ביום 24/12/2012 להלן: "ההסכם". ההסכם הסדיר הפרדה רכושית
6 בין הצדדים ביחס לכל רכוש ונכס שצברו קודם לקשר לרבות דירת האשה בקיבוץ *** ובכלי
7 רכב שבבעלותה וכל נכס חליפי במקומם וכך גם ביחס לרכב שהיה בבעלות האיש (סעיפים
8 3.1-3.8 להסכם). כן קבעו הצדדים בהסכם כי זכויות ורכוש שיירכשו לאחר ובמהלך הקשר
9 ייחשבו כמשותפים ויחולקו ביניהם בחלקים שווים (סעיף 4 להסכם). בנוסף, ציינו הצדדים
10 בסעיף 3.9 להסכם כי ביום 6/9/2012 נטלה האשה הלוואת משכנתא בסך ₪100,000 אותם
11 העבירה לאיש והוא התחייב לשלם לה ₪1500 מדי חודש שהם מחצית מההחזר של אותה
12 הלוואה. בסעיף 3.10 הצהירו הצדדים כי גם אם ייפרדו הצדדים יהיה מחויב האיש להמשיך
13 ולשלם חלקו בהלוואת המשכנתא עד אפריל 2018. בסעיף 5.2 להסכם קבעו הצדדים כי
14 מסכימים שכל שינוי ו/או תיקון ו/או תוספת להסכם מחויבים להיות בכתב ובחתימת שניהם.
15 ההסכם אושר על ידי וקיבל תוקף של פסק דין בישיבת 7/2/2013.
- 16
- 17 3. אין ספק כי הקשר בין הצדדים הלך והתהדק לאחר חתימת ההסכם והדבר ניכר מחילופי
18 הודעות ביניהם, רישום ילדיה של האשה בביטוח בריאות שיניים משלים שהאיש שילם ועוד.
19 אך עם זאת, אין חולק שלא הועברו בין הצדדים סכומי כסף בסדרי גודל דומים לסכומים
20 מושא המחלוקת שלפניי.
- 21
- 22 4. ביום 23/10/2014 או בסמוך לכך נטלה האשה הלוואה נוספת על סך ₪150,000 וסכום זה
23 הועבר על ידה לחשבון הבנק שלה בבנק דיסקונט סניף ***. ביום 24/10/2014 משכה האשה
24 ₪85,000 במזומן מחשבון הבנק שלה ו-3 ימי מאוחר יותר ביום 27/10/2014 ביצעה העברה
25 בנקאית לאיש בסך ₪60,000.
- 26
- 27 5. סמוך לאחר העברות הכספים הללו (ולפי הודאתו באמצעות לפחות חלק מהם) רכש האיש
28 רכב ממגרש רכבים מסוג ניסן ג'וק, כאשר לטענתו נרכש בעבור 45,000 ₪ ולטענת התובעת
29 נרכש בעבור 70,000 ₪.
- 30
- 31
- 32
- 33

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

טענות האשה:

- 1
- 2
- 3 .6 האשה טוענת, כי נטלה את ההלוואה בסך 150,000 ₪ לבקשת האיש שטען כי זקוק לעזרתה
- 4 הכספית ומאחר ובאותה עת עמד בתנאי ההלוואה הקודמת שנוכרה בהסכם הממון ולאור
- 5 רצונה הכן לסייע לו. לדבריה ביום ו' 24/10/2014 משכה במזומן 85,000 ₪ בסניף הבנק
- 6 ומסרה אותם במלואם לאיש וכעבור 3 ימים נוספים ביום 27/10/2014 העבירה לו 60,000 ₪
- 7 בהעברה בנקאית.
- 8
- 9 .7 האשה טוענת, כי ביום 24/10/2014 כארבע שעות לאחר משיכת הסך של 85,000 ₪ מחשבון
- 10 הבנק שלה במזומן רכש האיש רכב ואף צילם עצמו בתוכו כשהוא מחזיק את שטרות הכסף
- 11 שקיבל ממנה והעלה הצילום לדף הפייסבוק שלו תחת הכותרת "התחדשנו".
- 12
- 13 .8 כן טוענת האישה כי האיש התחייב להשיב לה את ההלוואה שנטלה באותם תנאים שהבנק
- 14 העמיד לה את ההלוואה, כלומר בתשלום חודשי בסך 1,000 ₪ בחודש למשך עשרים שנים
- 15 (מ2014 ועד 11/2034). היא מוסיפה כי בפועל האיש אף עמד בהתחייבות זו ומאז 2014 העביר
- 16 לחשבון הבנק שלה 2,500 ₪ (1,500 ₪ בגין הלוואה ראשונה מושא הסכם הממון ועוד סכום
- 17 של 1,000 ₪ בגין ההלוואה הנוכחית) וכשסיים לשלם ההלוואה הראשונה בסך כולל של
- 18 100,000 ₪ המשיך לשלם לה סכומי כסף שונים כהחזר עבור ההלוואה שבמחלוקת.
- 19
- 20 .9 לשיטת האישה הצדדים ערכו תוספת בכתב ידה על גבי ההסכם בה רשמו כי האיש מצהיר כי
- 21 קיבל מהאישה 150,000 ₪ אותם הוא מתחייב לשלם לה בתשלומים של 1000 ₪ בחודש עד
- 22 נובמבר 2034.
- 23
- 24 .10 האישה מכחישה מכל וכל כי העניקה לאיש 60,000 ₪ מכספי הלוואת המשכנתא שנטלה
- 25 כמתנה וטוענת כי אין כל היגיון שתיתן מתנות באמצעות הלוואה שהתחייבה לשלם לעוד
- 26 עשרים שנים לבנק למשכנתאות.
- 27
- 28 .11 האישה טוענת, כי האיש התנער מאחריותו וחובתו לשאת בתשלום החודשי ומאז מרץ 2018
- 29 הפסיק לשלם התשלומים ולא נותרה לה ברירה אלא להגיש את התביעה.
- 30
- 31
- 32

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32

טענות האיש:

12. האיש מודה כי העביר לאשה את מלוא כספי ההלוואה הראשונה בסך 100,000 ₪ באמצעות תשלומים שוטפים של 1500 ₪ בחודש מאז 6/9/2012 ועד אפריל 2018. עם זאת ובכל הנוגע לכספים בסך 150,000 ₪ הוא מוסר גרסה שונה בתכלית מזו של האשה; לדבריו, האשה נטלה את ההלוואה לצרכיה שלה כגון מסיבת בת מצווה של בתה, טיסה לחו"ל ורכישת רכב סוויקי חדש מודל 2015 מהיבואן. לדבריו נעתר לבקשתה והגדיל השתתפותו במשק הבית כך ששילם 2500 ₪ מדי חודש החל מחודש 10/14 (סעיף 15 לתצהירו). לדבריו רק לאחר שקיבל התביעה הבין שעשתה בתשלום מוגדל זה מצדו שימוש לרעתו תוך שטענה כי מדובר למעשה בהחזר הלוואה נוספת. לדבריו בין חודשים 7/17 עד 2/18 הוצאות הדיור שלו עלו משמעותית כיוון ששכר דירה גדולה ולכן העביר להאשה 2000 ₪ בחודש במקום 2500 ₪.

13. האיש מודה בקבלת 60,000 ₪ מתוך 145,000 ₪ שהאישה טוענת, אלא שלדבריו מדובר היה במתנה שנועדה לעזור לו (סעיף 19 לתצהירו). לדבריו לא היו אז התחשבנויות בין הצדדים והם אף שקלו למסד הקשר בנישואין וכלל לא דיברו על החזר של סכום זה.

14. האיש הוסיף כי היה בעלים של רכב איסוזו מודל 2010 (ג'יפ) אותו הוא מכר ובמקומו רכש ניסן "ג'וק" מודל 2010, שלדבריו עלה לו כ-40,000 ₪ עד 45,000 ₪ לכל היותר. לדבריו הראיה לכך שמדובר בכספי מתנה היא אי הכנסת סכום זה להסכם הממון או אי הגשת בקשת אישור תיקון הסכם הממון. עוד לדבריו, אין כל סיבה מדוע ייקח הלוואה מהאישה שעה שגם הוא היה עובד מדינה שיכול היה ליטול הלוואה בתנאים זהים לאלה של האישה מהבנק.

15. האיש שילם התשלום האחרון לאישה בחודש אפריל 2018 ולדבריו אינו חב אגורה עוד לאשה וחרף כך והגם שנפרדו העביר לה בחודש מאי 2018 5000 ₪ לרגל יום הולדתה אך ללא קשר לטענותיה כי הוא חייב להשיב לה הכספים.

16. האיש מכחיש מכל וכל כי חתם על תוספת בכתב יד להסכם לפיה הוא אמור להשיב לאשה הלוואה בסך 150,000 ₪ עד לחודש נובמבר 2034 ולדבריו מדובר בזיוף של חתימתו על ידה. הוא כלל לא ידע על התוספת להסכם ונדהם לגלותה בעקבות מכתבי דרישה והגשת התביעה הנוכחית כנגדו, דבר שגרם לו לחוש מרומה.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 לפיכך מבקש האיש לדחות את כל טענות האישה ולא לחייבו להשיב סכום כלשהו, כיוון
2 שלדבריו 60,000 ₪ נתקבלו על ידו במתנה ולא הועברו אליו כספים נוספים.
- 3 **הראיות וניתוחן:**
- 4
- 5 18. הראיות שצורפו לכתב התביעה היו נראות מרשימות **לכאורה**. שכן התובעת צירפה
6 אינדיקציה המעידה על משיכת 145,000 ₪ מחשבון הבנק שלה, אסמכתא על העברה לחשבון
7 הבנק של האיש בסך 60,000 ₪ ואת הסכם הממון הנושא תוספת בכתב יד המבהירה לכאורה
8 כי האיש מתחייב לשלם הלוואת המשכנתא שהאישה נטל מחשבון הבנק שלה באמצעות
9 החזרים חודשיים של 1000 ₪ כל אחד למשך 20 שנים. זה המקום לציין, כי הסכם הממון
10 המקורי שבו התוספת בכתב יד מעולם לא הוצג לבית המשפט ולדברי האישה נעלם מדירתה
11 סמוך להגשת התביעה והיא חושדת כי האיש מעורב בהתפרצות לדירתה וכי ההסכם למעשה
12 מוחזק אצלו.
- 13
- 14 19. בעקבות הכחשת האיש את חתימתו על ההסכם ובשעה שמדובר בעדות כנגד עדות ובהסכמת
15 הצדדים ראה בית המשפט לנכון למנות מומחים מטעמו הן להשוואת כתב יד והן בתחום
16 הפוליגרף. אדון כעת בעדויות אלו.
- 17
- 18 20. כמומחה בתחום השוואת כתבי יד מונה עוה"ד יונתן נפתלי ממכון נפתלי בתל אביב העוסק
19 בתחום עשרות שנים. חוות דעתו הוגשה ביום 9/1/2020 ועלה ממנה כי החתימה שהיא
20 לכאורה חתימת האיש כלל אינה חתימתו ומדובר בזיוף. לידי המומחה נמסרו עותק של
21 הסכם הממון הנטען וכן מספר רב של דוגמאות חתימה של הנתבע אצל גופים שונים ממועדים
22 קרובים ורחוקים שיכולים לספק מבט רחב על דוגמת, דפוס ווריאציית החתימה שלו.
23 המומחה קבע, כי החתימה שהיא לכאורה חתימת האיש ליד התוספת בכתב יד על ההסכם
24 שונה מחתימת האיש מבחינת העיצוב וכי כיוון שאין אדם יכול לבצע בדיוק את אותה
25 החתימה פעמיים מגיע המומחה למסקנה שקרוב מאוד לוודאי שהחתימות האמורות מהוות
26 העתק האחת של השנייה (כלומר לגישת המומחה, מי שחתם את חתימת המחלוקת למעשה
27 ניסה להעתיק את החתימה מההסכם המקורי). יודגש כי לפי טבלת המדרג ברצף הניקוד
28 שצורף לחוות דעת המומחה, מדובר בדרגה 3- שהיא הקרובה ביותר למסקנה בדבר שונות
29 מוחלטת (דרגה 4-).
- 30 עוד מוסיף המומחה, כי קווי המתאר של חתימת המחלוקת הינו באיכות קו לקויה ובעלת
31 רעד שאינו מצוי בדוגמאות החתימה של הנתבע, עם זאת הוא סייג הדברים והסביר כי הדבר
32 יכול לנבוע גם מרמת צילום המסמך. המומחה מגיע למסקנה כמעט חד משמעית שאחת

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 מהחתימות שעל ההסכמים הינה מזויפת. מאחר והחתימה על הסכם הממון שאושר על ידי
2 בית המשפט הינה אותנטית, מגיע המומחה למסקנה כי החתימה על התוספת בכתב יד הינה
3 זיוף.
4
5 כמומחה בתחום הפוליגרף מונה על ידי הבודק מר רוני ביהם. בודק זה הגיש חוות דעת מטעמו
6 ביום 30/1/2020 ובטרם אדרש אליה יינתן הסבר על בדיקה זו.
7 בדיקת פוליגרף הינה ביטוי לניסיון טכנולוגי לאיתור מוטרודות פסיכולוגית של אדם כתוצאה
8 מגירוי פסיכולוגי (למשל שאלה שמאיימת עליו בשל מעורבותו בביצוע פשע). הנחת המוצא
9 היא שבני אדם אינם יכולים לשלוט באופן מוחלט בחלק מתגובותיהם הגופניות כגון
10 המוליכות החשמלית של העור, לחץ הדם והנשימה וכאשר הם חשים איום בשל שאלה
11 מסוימת, הרי שאותן מערכות (נשימה/הזעה/לחץ דם) יפעלו באופן מוגבר. זאת להבדיל
12 ממקרים שבהם הנבדק אינו חש מאוים שאז לא אמורות מערכות גופו להגיב בעוצמה.
13 בבדיקה מנוטר גופו של הנבדק באמצעות חיישנים שונים: 2 חיישני נשימה (עליונה ותחתונה),
14 חיישן לחץ דם, חיישן התנגדות למוליכות חשמלית של העור וחיישנים שנועדו לאתר חבלה
15 בבדיקה או שיבושים באמצעות תזוזות של הגוף (ובעיקר של הגפיים התחתונות).
16 בודק הפוליגרף שואל את הנבדק שאלות שהוכנו מבעוד מועד כאשר הנבדק מסר מה יהיו
17 תשובותיו וכן שאלות אחרות שנחשבות כשאלות בקרה השוואתיות.
18 Palmatier, J. J., & Rovner, L. (2015). Credibility assessment: Preliminary Process
19 Theory, the polygraph process, and construct validity. *International Journal of*
20 *Psychophysiology*, 95(1), 3-13.
21
22 בניתוח בדיקת פוליגרף בשיטת שאלות ביקורת השוואתיות, נוהגים בודקי הפוליגרף ליתן
23 ביטוי ליחס בין תגובות פסיכולוגיות של הנבדקים בשאלת רלבנט מסומנת תמיד באות R
24 (שהיא שאלת המטרה) לבין שאלת בקרה מסומנת תמיד באות C (שהיא שאלה שאינה נוגעת
25 מישרין למחלוקת). באופן עקרוני, ההנחה הטמונה בבסיס תיאוריית הבדיקה האמורה הינה,
26 כי דוברי אמת יגלו תגובות עוצמתיות יותר במענה לשאלות הבקרה השוואתיות לעומת
27 שאלות הרלבנטי ואילו דוברי שקר אמורים להגיב יותר בעוצמה לשאלות הרלבנט מאשר
28 שאלות הבקרה. הפוליגרפיסט נוהג לתת ערך בנקודות לכל פער בין תגובות הנבדק בשאלות
29 הרלבנט לבין שאלות הבקרה. בדיקת הפוליגרף כוללת 4 ערוצים: 2 ערוצי נשימה (עליונה
30 ותחתונה), ערוץ התנגדות למוליכות חשמלית של העור וערוץ קרדיו (לחץ דם). כאמור בדו"ח
31 של המומחה דר' אמסל, התגובות הפסיכו-פיזיולוגיות נמדדות במידת עוצמתן, משכן
32 ומורכבותן וסיכום התגובות ביחס לכל שאלה מאפשר קביעת ממצא פוליגרפי לגבי. נהוג לבצע
33 3 מערכי בדיקה, כאשר בכל בדיקה נשאל הנבדק את אותן שאלות רלבנט (לעתים בסדר שונה)

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 וכך לאחר ביצוע הבדיקה עורך הבודק ניתוח של התגובות וסיכומן ונותן להן ערך מספרי (ראו
2 על כך גם אסף זגורי ואברהם זגורי **דין הפוליגרף – כבדיקה וכראיה**, הוצאת נבו (2011) בעמ'
3 149 ואילך – פרק 4 (להלן: "**דין הפוליגרף**"), וכן ראו בהרחבה:
- 4 Krapohl, D., & Shaw, P. (2015). *Fundamentals of polygraph practice*. Academic
5 Press.
- 6 Nelson, R., & Krapohl, D. (2011). Criterion validity of the Empirical Scoring
7 System with experienced examiners: Comparison with the seven-position
8 evidentiary model using the Federal Zone Comparison Technique. *Polygraph*,
9 40(2), 79-85.
- 10 Nate Gordon, P. (2011). Meta-Analytic Survey of Criterion Accuracy of Validated
11 Polygraph Techniques.
- 12
- 13 22. בחזרה לבדיקות הפוליגרף שנערכו בתיק זה וממצאי הבודק המומחה:
- 14
- 15 22.1. האשה נשאלה 4 שאלות "חמות" המכונות "שאלות רלבנט" בשפת הפוליגרף
16 והשיבה:
- 17 א. R1 האם נכון שהעבירה לאיש 145,000 ₪ באוקטובר 2014? (כן)
18 ב. R2 האם נכון שכל 145,000 ₪ הועברו כהלוואה לנתבע? (כן)
19 ג. R3 האם 60,000 ₪ שהעבירה האשה לאיש – הועברו כמתנה? (לא)
20 ד. R4 האם הנתבע חתם בפניה על תוספת בכתב יד להסכם ביחס להלוואה?
21 (כן)
- 22
- 23 22.2. האיש נשאל 4 שאלות "חמות"/"רלבנט" דומות (אך לא זהות) והשיב:
- 24 א. R1 האם נכון שקיבלת מהאישה 100,000 ₪ כהלוואה ועוד 60,000 ₪
25 כמתנה? (השיב - כן)
26 ב. R2 האם חתם ליד תוספת בכתב יד על הסכם ממון כי ישיב ההלוואה? (לא).
27 ג. R3 האם לקח מדירת התובעת את ההסכם המקורי בו מופיעה התוספת
28 והחתימות של הצדדים? (לא)
29 ד. R4 האם נכון שקיבל באוקטובר 2014 סך של 145,000 ₪ מהאישה (לא).
30
- 31 22.3. בודק הפוליגרף קבע כי לאחר פענוח מרשמי הבדיקה לא עלו סימנים המעידים על
32 אמירת שקר מצד האיש ועל כן הוא דובר אמת ואילו ביחס לאשה נרשם כי אובחנו

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 בתשובותיה תגובות פיסיוולוגיות המאפיינות אמירת שקר ביחס לכל השאלות
2 הרלבנטיות ועל כן הוא בדעה, כי היא דוברת שקר ביחס לשאלות עליהן נשאלה.
3
- 4 22.4. אף אחד מב"כ הצדדים לא ראה לנכון לזמן את המומחים ליתן עדות בבית המשפט
5 או לשלוח אליהם שאלות הבהרה. עם זאת ומאחר ובמקור נקבע על ידי כי ממצאי
6 הבדיקה לא יכריעו את גורל התביעה ולא יהוו ראייה יחידה אלא חלק ממכלול
7 הראיות, נעתרתי לבקשת התובעת וקבעתי ההליך לישיבת הוכחות, בה נשמעו
8 התובעת והנתבע כאשר לאף אחד מהם לא היו עדים נוספים.
9
- 10 22.5. שמיעת הראיות והתרשמות בית המשפט מבעלי הדין כפי שינותח בהמשך לא עלתה
11 כלל בקנה אחד עם קביעות בודק הפוליגרף. התרשמתי כי עדותה של התובעת
12 מהימנה הרבה יותר מעדותו של הנתבע והיא נתמכה בראיות חיצוניות שונות,
13 התכתבויות בין הצדדים, התנהלות כלכלית של החזר הלוואה קודמת והחזר מוגדל
14 לאחר העברת הכספים מושא תביעה זו ואינדיקציות נוספות שידוברו ויידונו
15 בהמשך. מנגד, עדות הנתבע ביחס לחלק מנקודות המפתח שבמחלוקת, לא רק
16 שלקתה בחוסר מהימנות, אלא כללה סיפורים מומצאים ממש או כאלה שהיו
17 כבושים ולא סופרו על ידו בכתב ההגנה או בתצהיר (והיו חייבים להיאמר שם) והיא
18 אף כללה חלקים חסרי פשר והיגיון (כמו מטרת המתנה, מקור הכספים שהחזיק
19 כשהוא מצולם איתם ברכב ועוד).
20
- 21 22.6. קביעת המשקל הראוי שיש ליתן לראיות והכרעה בין עדויות סותרות הינה מלאכה
22 שהשופט אינו יכול לחמוק ממנה. עליו החובה לקבוע את האמת העובדתית וליתן
23 הכרעה צודקת, גם כאשר הכלים לעשות כן מוגבלים (ראו מרדכי בן דרוור "הכשרת
24 שופטים לכהונת השפיטה", **המשפט (ב)** התשנ"ה – 1995, בעמ' 241 ואילך). בנסיבות
25 שלפניי, לא יכול היה בית המשפט מצד אחד להתעלם מבדיקות הפוליגרף החד
26 משמעותיות שהוצגו לו ומצד שני לקבלן כפשוטן. מצב דברים זה העמיד אתגר ראייתי
27 לפני בית המשפט שנדרש באמצעות תזת מקצועיות השפיטה להתמודד עם ראייה
28 מרשימה ו'חזקה' לכאורה בדמות בדיקת פוליגרף מזווגת "יחד משמעית" שנערכה
29 לבעלי הדין ואשר הצביעה על ממצאים שאינם מתיישבים עם התרשמות בית המשפט
30 מהעדויות שלפניו (על אתגר זה ראו אסף הרדוף, "מדעי ההסכמה שילוב בדיקת
31 פוליגרף במשפט הפלילי", **הפרקליט נד**, (התשע"ו – 2006), 125 – להלן "הרדוף" וכן
32 ראו, **דין הפוליגרף**, בעמ' 297 והשוו לעניין תיזת מקצועיות השפיטה עם דורון מנשה,
33 "שיקול דעת עובדתי, חופש הוכחה ותיזות בדבר מקצועיות השפיטה" **הפרקליט מג**

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 קושיו של האתגר נובע מהעובדה שהראיות שהובאו במהלך
2 המשפט אינן עולות בקנה אחד עם ממצאי בדיקת הפוליגרף שנערכו לצדדים
3 ומחייבות את בית המשפט לבחון את ממצאי הבדיקות באופן יסודי כדי לקבוע אם
4 ניתן וראוי לסמוך עליהן ממצא שיפוטי ואם כן, כיצד הדבר יכול להשתלב עם
5 הראיות האחרות שלפניו (נזכיר כי נקבע מראש כי בהחלטתי מיום 14/1/2020 בדיקת
6 הפוליגרף תיחשב כראיה בין יתר הראיות ולא כראיה מכרעת).
- 7
- 8 22.7 לפיכך ראה לנכון בית המשפט לבחון ולדקדק בעצמו בבדיקות הפוליגרף שנערכו
9 לצדדים ולא לקבלן כ"ראה וקדש". הדבר נובע מחובתו של בית המשפט האמון על
10 קביעת העובדות ומלמדת כי מחסומי קבילות אינם צריכים להוות גורם מרתיע
11 משימוש בבדיקות פוליגרף בבתי המשפט המסוגלים לא רק להתמודד עם ראיה זו
12 אלא אף לא להיות מוטים על ידה כלל בעת הכרעת הדין (ראו פינק ורובינס,
13 "הפוליגרף כמכשיר לגילוי האמת או כראיה מדעית: עיון מחדש בסוגיית קבילות
14 הפוליגרף בהליכים פליליים", הפרקליט נג, התשע"ג, 3 בעמ' 31).
- 15
- 16 22.8 בדיקה זו נערכה בשני שלבים: בשלב הראשון, נערכה בדיקה של בית המשפט ביחס
17 לתרשימי הבדיקה והצינון שניתן להם על ידי הבודק ובשלב השני, מבקש בית
18 המשפט להסתייע במומחה נוסף ביחס לחלק האובייקטיבי של הבדיקה כפי שעוד
19 יוסבר. כבר בשלב הראשון העלתה בדיקת בית המשפט סימני שאלה ותהיות לכאורה
20 האם אכן מסקנותיו הנחרצות של הבודק תואמות את תגובותיהם הפיסיולוגיות של
21 הנבדקים בבדיקות הפוליגרף שהוא ערך וזאת בין השאר בשל הטעמים הבאים:
- 22 א. אובחנו הפסקות נשימה ודפוסי נשימה לא טבעיים בבדיקת הנתבע שלא זכו
23 לדעת בית המשפט למשקל ראוי או להתייחסות כלשהי של הבודק; בודק
24 הפוליגרף מחויב להיות ערני לניסיונות לשיבוש הבדיקה באמצעי נגד פיסיים
25 על ידי הנבדק ובמקרים מתאימים יזהיר נבדק שבדיקתו תיפסק ותיפסל אם
26 יתגלו סימנים דומים ונוספים מצדו לעשיית שימוש באמצעי נגד פיסיים.
27 הכוונה היא בעיקר לתזוזות מכוונות ו/או הפסקות נשימה או נשימות
28 עמוקות מכוונות, תנועות ותזוזות רצוניות ועוד. בהקשר זה הוצע בספר דין
29 הפוליגרף לעיל, כי כאשר עולה חשד שהנבדק משתמש באמצעי נגד במהלך
30 הבדיקה יזהירו הבודק כי אותר חשד לשיבוש הליכי הבדיקה, דבר שעלול
31 להביא להפסקתה והכרזה עליו כעוין ואם לאחר אזהרה כאמור, נמשכים
32 השיבושים, יש להפסיק הבדיקה ולהכריז על הנבדק כעוין כאשר המשמעות
33 שיש לייחס לכך היא כי אותו נבדק אינו דובר אמת (ראו, דין הפוליגרף בעמ')

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 במקרה הנוכחי לפי ציינון הבודק, הרי שבתרשים בדיקה מספר
2 3, הנבדק זו ולא ניתן היה לציין שאלת הרלבנט הראשונה. גם בתרשים 4,
3 הנבדק זו ולא ניתן היה לציין שאלת הרלבנט האחרונה R4. זאת בנוסף
4 למופעים שנראים כהפסקות או חסימות נשימה בתרשימי הפוליגרף. לא
5 ייתכן שהפרעות כאלה בבדיקה יעברו ללא אזהרה של המומחה או ייחוס
6 מסקנה מתאימה לכך או לכל הפחות העלאת חשד מצדו לשיבוש הבדיקה
7 על ידי הנתבע.
- 8 ב. בנוסף לא ניתן כל משקל להתנהלות הכללית של הנבדק;
9 ג. הבודק העניק ניקוד מחמיר לתובעת לעומת הניקוד שניתן לנתבע באופן
10 יחסי – ביחס לתגובות פיסיוולוגיות דומות כפי שמצאו ביטוי בתרשימי
11 הבדיקה;
12 ד. הבודק בחר בכללי ניקוד שנתנו עדיפות לנתבע בכך למשל שבעוד שבקרב
13 בדיקת התובעת התייחס המומחה רק לשוני בין תגובותיה בשאלות הרלבנט
14 לבין שאלות הבקרה שקדמו להן, הרי שביחס לנתבע הוא התחשב הן בשאלת
15 בקרה שקדמה והן בשאלת בקרה שעקבה את שאלת הרלבנט והיכן שהיה
16 ניקוד גבוה יותר לתגובה בשאלות הבקרה זה הניקוד שניתן (זו אגב
17 פרקטיקה שלעתים נהוג לעשות בה שימוש, אך לא ברור מדוע נבחרה רק
18 ביחס לנתבע);
- 19 סדר השאלות שנשאלה התובעת שונה פעם אחת (ראו מיקום שאלת R1
20 בתרשימים מס' 3 ו-5 של התובעת).
- 21 ה. הבודק היה החלטי כי תוצאות בדיקתו הניבו ממצאים מובהקים של
22 "אמירת אמת" מצד הנתבע אל מול "אמירת שקר" מצד התובעת, בעוד שלא
23 נראה שהיה ביסוס מוחלט לכך בכלל תרשימי הבדיקה ובכל השאלות
24 הרלבנטיות ובפרט בשאלות רלבנט שנשאלה התובעת. בהקשר זה יש
25 משמעות עצומה להבדל בין נטייה לאמירת שקר לבין אמירת שקר מובהקת
26 בכללי הצינון של הפוליגרף באופן כללי ויש משמעות רבה לכך שביחס
27 לשאלת הרלבנט החשובה ביותר R4 תרשים אחד של הנתבע לא נוקד כיוון
28 שזו בבדיקה וסיכום יתר תרשימי הבדיקה הצביעה לכל הפחות על מגמת
29 אמירת שקר לפי קביעת המומחה המקורי (ציון 2-).
30
- 31 מאחר וכבר בשלב זה עלו תהיות לעניין מידת מובהקות הממצאים של הבודק, עבר
32 בית המשפט לשלב השני ומינה מיוזמתו מומחה נוסף בתחום הפוליגרף אלא שהפעם

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

1 תפקידו לא היה לערוך בדיקת פוליגרף לצדדים או מי מהם אלא לפענח את תרשימי
2 בדיקת הפוליגרף שכבר נערכה לצדדים וליתן ניקוד משלו (ללא כל מודעות לנוסח
3 השאלות, למיחות הנבדקים ולניקוד שניתן על ידי הבודק המקורי). לצורך בדיקת
4 העניין לעומק, ראה בית המשפט לנכון למנות מומחה נוסף בתחום הפוליגרף, דר'
5 טוביה אמסל, שקיבל לידיו אך ורק את תרשימי הבדיקה ואשר נתבקש לחוות דעתו
6 לעניין ניקוד וציינון התגובות הפיסיולוגיות ומתן מסקנתו האבחונית.

7
8 22.9. חשוב לציין לעניין זה את גישתן של רובינס ופינק לפיה במסגרת ההחלטה השיפוטית
9 בדבר המשקל הראוי של תוצאות הבדיקה וחוות הדעת המוגשת מטעם בודק
10 הפוליגרף, רשאי ויכול בית המשפט יכול להסתייע במחקרים הדנים במהימנות
11 השיטה שבה נערכה הבדיקה ואף להזמין חוות דעת של מומחה מטעמו ביחס לחלק
12 האובייקטיבי של הבדיקה שהוא הרישומים המשקפים את תגובותיו הפיזיולוגיות
13 של הנבדק על השאלות שמוצגות לו (להבדיל ממסקנות הבודק על סמך אותם
14 רישומים) וכך ולבדוק אם מומחים נוספים מגיעים למסקנות זהות על בסיס
15 הרישומים המתעדים את תגובותיו הפיזיולוגיות של בעלי הדין. על יסוד כל אלו, בוחן
16 בית המשפט את מידת המהימנות ובהתאמה את המשקל הראוי של בדיקת
17 הפוליגרף כפי שנעשה בנוגע לכל ראיה קבילה אחרת ובעניין זה אין חוות הדעת
18 בנושא הפוליגרף שונה מכל חוות דעת מדעית אחרת הכוללת גם נתונים
19 אובייקטיביים וגם את התרשמותו הסובייקטיבית של המומחה (רובינס ופינק,
20 "הפוליגרף כמכשיר לגילוי האמת או כראיה מדעית: עיון מחדש בסוגיית קבילות
21 הפוליגרף בהליכים פליליים", הפרקליט נג, התשנ"ג (2014), 3 בעמ' 33).

22
23 22.10. חוות דעת ביחס לחלק האובייקטיבי של הבדיקה הוגשה על ידי דר' טוביה אמסל
24 ביום 23/6/2020 ועודכנה ביום 25/6/2020 לאחר קבלת תרשימי הבדיקה המקוריים
25 של המומחה מר רונן ביהם וממנה אכן עלו תוצאות שונות מאלו של המומחה הקודם
26 וכן ביקורת כלפי בקרת איכות של בדיקתו. מחוות דעת זו עולה, כי נפלו פגמים שונים
27 בבדיקת הבודק המקורי, מר רונן ביהם, וכן נמצא שוני בניקוד שניתן לתגובות
28 הנבדקים כעולה מתדפיסי ותרשימי בדיקת הפוליגרף. לשם ההמחשה, אציג להלן
29 ניקוד שני הבודקים לאותם ממצאים גרפיים של הנבדקים בבדיקה שערך המומחה
30 מטעם בית המשפט (הבודק השני לא היה מודע לניקוד של הבודק הראשון);
31 ניקוד תשובות התובעת:
32

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

אמסל	ביהם	אמסל	ביהם	אמסל	ביהם	אמסל	ביהם
R4	R4	R3	R3	R2	R2	R1	R1
2	-6	-2	-8	0	-6	-5	-12
מגמה לאמת	דוברת שקר	מגמה לשקר	דוברת שקר	ללא ממצא	דוברת שקר	דוברת שקר	דוברת שקר

ניקוד תשובות הנתבע:

1

2

אמסל	ביהם	אמסל	ביהם	אמסל	ביהם	אמסל	ביהם
R4	R4	R3	R3	R2	R2	R1	R1
0	-2	+7	+8	+9	0	+6	+2
ללא ממצא	מגמה לשקר	דובר אמת	דובר אמת	דובר אמת	ללא ממצא	דובר אמת	דובר אמת

3

22.11. אם משלבים ניתוחי 2 הבודקים את תרשימי הבדיקה מוצאים כי שניהם מאוחדים

שהתובעת לא אמרה אמת בשאלה R1 (האם נכון שהעבירה לאיש 145,000 ₪

באוקטובר 2014?) ונראה כי הם קרובים במסקנתם כי היא דוברת שקר גם ביחס

לשאלת R3 (האם 60,000 ₪ שהעבירה האשה לאיש – הועברו כמתנה?) הגם שלפי

גישת המומחה אמסל מדובר במגמת אמירת שקר ולא באמירת שקר מוחלטת. באשר

לשאלות 2R ו-R4 אין אחידות דעים ביניהם לעניין מסקנה אבחונית ביחס לתובעת.

ביחס לנתבע השניים מאוחדים בדעתם כי בשאלות R1 ו-R3 הוא דובר אמת (קיבל

60,000 ₪ במתנה ולא לקח מדירתה את ההסכם שבמחלוקת).

22.12. אם היינו מבקשים להסתמך על בדיקת הפוליגרף המזווגת שנערכה לצדדים נמצא,

כי לכאורה בשאלת העברת 60,000 ₪ יש לקבל גרסת הנתבע כי מדובר במתנה

ולדחות טענת התובעת כי מדובר בהלוואה. ועדיין אין הדבר (ממצאי הבדיקה) מספק

לנו מענה מוחלט וחד משמעי ביחס לשאלה הקריטית והגדולה יותר: האם התובעת

נתנה 145,000 ₪ לנתבע אם לאו. מפתה לכאורה לבצע קיצורי דרך ולהסתמך על

"חלקי בדיקה" כאמור לעיל, אך אל לו לבית משפט מקצועי והגון ליתן יד לקיצורי

דרך ועליו להתעלם לחלוטין מחלקי תוצאות בדיקה ואבאר מדוע.

20

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 22.13. לאחר בחינת והשוואת חוות דעת המומחים שלפניי וסקירת הספרות הרלבנטית,
2 סבורני, כי מדובר בבדיקה ללא ממצאים מובהקים ועל כן לפנינו בדיקה שיש לפסול
3 את תוצאותיה לפי "פרוטוקול מרין" (Marin Protocol)
4 ראו בספר "דין הפוליגרף" לעיל בנספח 2 עמ' 370 ונספח 10 בעמ' 425 ואילך, וכן :
5 Marin, J. (2001). The ASTM exclusionary standard and the APA 'litigation
6 certificate' program. *Polygraph* 30(4), 288.
7
8 22.14. **אסביר** : בשל חשיבות העניין, כאשר מדובר בבדיקות פוליגרף לצרכים ראייתיים
9 ומשפטיים (להבדיל ממטרות חקירתיות גרידא), ראו חוקרים בארה"ב להחמיר עם
10 אופן עריכת וניתוח בדיקות פוליגרף ואף ייסדו כללים ראייתיים מחמירים במטרה
11 להפחית שגיאות של בודקי הפוליגרף. להבדיל מבדיקת פוליגרף של נבדק אחד,
12 בדיקת פוליגרף מזווגת של 2 נבדקים הנשאלים שאלות זהות, עשויה להניב מרווח
13 שגיאה מצומצם הרבה יותר. באיגוד הפוליגרף האמריקאי אומץ פרוטוקול מרין
14 לבדיקות מזווגות. פרוטוקול זה מאמץ את הכלל הסטטיסטי האמור לעיל. כך למשל,
15 אם מרווח השגיאה בבדיקת פוליגרף של נבדק אחד הוא 14%, הרי שכאשר מדובר
16 בבדיקה מזווגת של שני נבדקים עם עמדות סותרות ביחס לאותו אירוע עובדתי,
17 מרווח השגיאה הוא $14\% * 14\% = 2\%$ בלבד. לכאורה במקרה שלפניי, לאור ממצאי
18 הבודק הראשון, הסיכוי כי נפלה שגיאה בממצאי הוא נמוך ביותר.
19 (ראו בהרחבה : Krapohl, D. J., & Cushman, B. (2006). Comparison of evidentiary
20 and investigative decision rules: A replication. *Polygraph*, 35(1), 55-63.
21
22 22.15. אלא שהלכה למעשה, לא ניתן לסמוך על ממצאי הבדיקה המקורית כמות שהם
23 וניתוח בודק נוסף מלמד על כך כי אין תוצאות מובהקות לבדיקה להבדיל מהנטען
24 על ידי הבודק המקורי. אציין כי ישנם גורמים נוספים שעלולים להשפיע ולהביא
25 לשגיאות בבדיקת הפוליגרף שבודק מיומן חייב לצינןם לפניו ולפעול באופן שיתגבר
26 עליהם ; כך למשל, מחקרים מלמדים על פער בעוצמת התגובות בין נבדקים דוברי
27 אמת לשאלות בקרה השוואתיות לעומת דוברי השקר המגיבים לשאלות הרלבנט
28 ואסימטריה זו צריכה למצוא ביטוי בקיזוז או בהתייחסות במתן הניקוד לתגובות
29 (ראו בהרחבה : Krapohl & Cushman, 2006 pg. 56). חוקרים אחרים מצאו שיש
30 השפעה למיקום השאלות על תגובות הנבדקים. כך נמצאה השפעה שלילית לסדר
31 שאלות 'אי רלבנט-רלבנט-בקרה' (I-R-C) לעומת הסדר של 'בקה-רלבנט-אי רלבנט'

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 (C-R-I). על מנת להתגבר על בעיה זו, הומלץ לעשות שימוש בפורמט ZCT שבו תמיד
2 מופיעות שאלות הרלבנט לאחר שאלות הבקרה (ראו שם וכן :
3 Cullen, M. C., & Bradley, M. T. (2004). Positions of truthfully answered
4 controls on control question tests with the polygraph. Canadian Journal
5 of Behavioural Science, 36(3), 167-176
6 Krapohl, D. J., & Dutton, D. W. (2005). Differences in response profiles
7 for the Zone Comparison Technique and the Army Modified General
8 Question Technique. Polygraph, 34(1), 1-9
9
10
11 22.16. במקרה שלפנינו, בתרשים 2 של הנתבע בין שאלת בקרה C3 לבין שאלת רלבנט R3
12 שולבה שאלת אי רלבנט). גורם נוסף שפוגע בדיוק של בדיקות הפוליגרף הוא ביצוע
13 בדיקות רב נושאיות להבדיל מבדיקות חד נושאיות. עניין זה היה מקור לביקורת
14 רווחת כנגד בדיקות מהימנות. בדיקות חד נושאיות נמצאו כמדויקות יותר מבדיקות
15 רב נושאיות (Krapohl & Cushman, 2006 pg. 57). הבדיקה הנוכחית הייתה רב
16 נושאית בשל ריבוי הנושאים שנבדקו (היקף הכספים שנמסרו, האם נמסרו במתנה
17 או הלוואה והאם הנתבע נכנס לבית התובעת וגנב את ההסכם). ייתכן והיה נכון לפצל
18 את הבדיקות לשתיים או שלוש בדיקות שונות עבור שני הנבדקים כך שהיו
19 מתקיימות בדיקות חד נושאיות ששם רמת המובהקות גבוהה יותר.
20
21 22.17. כאשר בית משפט מפנה צדדים לביצוע בדיקת פוליגרף מזווגת כחלק מראיות בתיק
22 משפטי, הוא אינו יכול להסתמך על ממצאי הבדיקה מקום שאין מדובר בממצאים
23 **חד משמעיים ומובהקים** אליבא דכולי עלמא (ראו סעיף 10.3 למודל הבדיקה
24 המזווגת של איגוד הפוליגרף האמריקני APA Model policy, 2007 ועמ' 429 בספר
25 **דין הפוליגרף לעיל**). אדגיש, כי בניגוד לבדיקה פורנזית אחרת כגון בדיקה בליסטית,
26 רפואית, השוואת כתב יד וכיו"ב בדיקות שנערכות בידי מומחים, בדיקת הפוליגרף
27 היא ביחס לאמת ולשקר, ביחס לגרסה העובדתית כולה ולא לעניין נקודתי בודד (ראו
28 זגורי "דין הפוליגרף" בעמ' 293 והרדוף לעיל בעמ' 154-146) ככזו וכדי שניתן יהיה
29 לסמוך הכרעה שיפוטית עליה (בין אם כראיה מכרעת לפי הסכמה של הצדדים ובין
30 אם כחלק מכלל הראיות התיק), על ממצאי הבדיקה להיות מובהקים וחד משמעיים
31 בשני הכיוונים ללא כל ספק (ראו **דין הפוליגרף** בעמ' 264).
32

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

22.18. לפיכך ומקום שלפי חוות דעת הבודק האובייקטיבי דר' אמסל אין מובהקות לכלל ממצאי הבדיקה שנערכה ובהתאם לכללי איגוד ה-APA ופרוטוקול מרין שאומץ על ידו והמפורט בספרות, אני רואה לנכון לקבוע שאין מקום ליתן משקל לממצאי בדיקות הפוליגרף בהליך שלפניי.

23. בחזרה לראיות שנשמעו בהליך:

23.1. **עדות התובעת:** אפתח ואציין, כי לא כל דברי התובעת מקובלים על בית המשפט. בחלק מהעניינים גם בעדותה עלו סתירות ואי התאמות. היא אף לא הביאה ראיות שונות שהיו בחזקתה ויכולה הייתה להביאן ובכל זאת לא ניתן לדחות תביעתה בשל כך בלבד.

23.1.1. נפתח בהלוואה הראשונה שהתובעת העבירה לנתבע על פי הסכם הממון הראשוני – הלוואה בסך 100,000 ₪ שאין חולקין כי הנתבע השיבה במלואה לידיה (ראו הודאת התובעת בכך בעמ' 10 שורות 10-31 ובעמ' 16 שורות 10-12 לפרוטוקול ובסעיף 19 לכתב התביעה). אלא שבניגוד למפורט בהסכם הממון המקורי ובכתב התביעה עצמו, אכן ניסתה התובעת "לייצר" חוב חדש לנתבע בכך שטענה שהחזר של 1500 ₪ בחודש בגין ההלוואה הראשונה לא היה כולו בגין ההלוואה אלא מורכב מ-1000 ₪ החזר הלוואה ועוד 500 ₪ בגין השתתפות בהוצאות הבית. כאשר ב"כ הנתבע עימתה את התובעת עם העובדה שחישוב פשוט של תקופת החזרת הסכום על ידי הנתבע מביאנו לכדי 68,000 ₪ ולא ל-100,000 ₪ שלוהו הנתבע, הסתבכה התובעת בעדותה ולמעשה לא היה לה מענה לכך. מכל מקום בשעה שהודתה בסעיף 19 לכתב התביעה מטעמה כי הנתבע שילם מלוא ההלוואה הראשונה, אני דוחה כל טענה מצדה לחיוב של הנתבע בגין הלוואה זו, ריבית ו/או הפרשי הצמדה (בהסכם הממון לא נרשם כי מדובר בחוב הנושא ריבית והצמדה). איני מוציא מכלל אפשרות כי ייתכן שמעת לעת ההחזרים השתנו בשל הסכמות שבין הצדדים (כגון לעניין השתתפות מוגברת או פחותה בהוצאות הבית, אך נראה שלא הייתה בעניין זה אחידות, רציפות ועקביות ולראיה שהנתבע שואל את התובעת במסרונים לא פעם, כמה הוא אמור להעביר לחשבון הבנק שלה וראו מסרון מיום 12/3/2018).

23.1.2. עוד אני דוחה את טענות התובעת, כי הצדדים ערכו תוספת בכתב יד להסכם הממון בו קבעו כי הנתבע מתחייב להשיב ההלוואה בסך 150,000 ₪ בתשלומים חודשיים של 1000 ₪ מ-2018 ועד 11/2034. ראשית, חזקה על הצדדים כי אם היו מעוניינים לערוך

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 הסכם נוסף בגין הלוואה (שהיא אף גדולה יותר מההלוואה נשוא הסכם הממון
2 שאושר), היו פונים לבית המשפט לאשר התחייבות זו. שנית, ההסכם הכולל את
3 התוספת בכתב יד שנרשמה על ידי התובעת מעולם לא הוגש על ידה ולדבריה אבד או
4 נגנב מדירתה. שלישית, בנספח ד' לתצהירה של התובעת עולה כי החזר ההלוואה הוא
5 עד 2042 והיא טוענת כי החזרי הנתבע הינם עד 2034. גם בהודעות שבין הצדדים אין
6 אזכור מפורש לתוספת להסכם הנטען בין הצדדים. בנוסף, חוות דעת מומחה להשוואת
7 כתבי יד קובע בדרגת וודאות קרובה למדי, כי החתימה של הנתבע לכאורה על אותה
8 תוספת אינה חתימתו. חוות הדעת לא נסתרה, לא נשלחו שאלות הבהרה והמומחה לא
9 זומן להעיד ולא עלה מחוות הדעת פגם על פניו שמצדיק פסילתה או אי התחשבות בה.
10 התובעת לא הגישה תלונה במשטרה כנגד הנתבע בטענה כי פרץ לדירתה וגנב את
11 ההסכם. אין לתובעת למעשה כל ראייה לכך.
- 12 23.1.3. אך אני כן מקבל טענותיה המרכזיות האחרות של התובעת כי אכן הלוותה 150,000 ₪
13 כאשר חלקם הארי נמסר לנתבע בתור הלוואה. אפתח ואציין, כי אין חולק גם לפי
14 התובעת שמתוך 150,000 ₪ כספי הלוואה, רק 145,000 ₪ הועברו לנתבע. התנהלות
15 הצדדים מעלה כי כאשר התובעת העבירה סכום המגיע כדי 2/3 מכך (100,000 ₪) היא
16 טרחה לערוך הסכם ממון ולציין במפורש את העובדה הזו כמו גם את תנאי החזר של
17 ההלוואה. התנהלות זו אינה מתיישבת עם העברת 145,000 ₪ לנתבע ככל שזה הסכים
18 שהועבר ואף לא את הודאתו החלקית של הנתבע כי 60,000 ₪ מתוכם נמסרו לו
19 במתנה. אני מקבל עוד את טענת התובעת כי אין היגיון שהיא תיטול הלוואת משכנתא
20 בסך של 150,000 ₪ ל-15 ו/או 20 שנים רק כדי ליתן מתנה לנתבע. אמנם הצדדים היו
21 בני זוג, אך שמרו על הפרדה רכושית מוחלטת, כל צד עם חשבון הבנק שלו ואין שום
22 אינדיקציה להעברת כספים ומתנות ללא תמורה בסכום של מעל אלפי שקלים בודדים
23 אם בכלל. חילופי מסרונים ועיון בדפי חשבון מעידים על התחשבות בין הצדדים
24 והסברים שהנתבע מוסר כאשר מאחר או מפגר להשיב תשלומים שהתחייב.
- 25
- 26 23.1.4. לא היה לתובעת כל צורך במשיכה של 85,000 ₪ במזומן ועל כך העידה באופן מהימן
27 מעל דוכן העדים בעמ' 13 שורות 10-17 (לפרוטוקול) בת המצווה של בתה עלתה כ-
28 10,000 ₪ ושולמה ממתנות וכספים "שוטפים", נסיעה לחו"ל בעלות של 12,000 ₪
29 שולמה או החלה להשתלם 3 חודשים קודם לכן, בתשלומים מחשבון הבנק שלה לאביה
30 (ששילם אותו בכרטיס אשראי שלו) ואילו רכב חדש שהיא רכשה, היא רכשה רק שנה
31 לאחר ההלוואה בשנת 2015, בעוד שמשיכת הכספים היא מיום 24/10/2014. ובהמשך
32 היא הוסיפה בפירוט מדויק יותר כיצד מימנה רכישת רכבה החדש בשנת 2015:

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

1 "התובעת: הלוואה של 25000 ₪ מבנק יהב עוד 20000 ₪ על חשבון קרן
2 השתלמות שנפתחה שנה אחרי עוד הרכב שלי שמכרתי מסוכנות סוזוקי
3 מודל 2013 או 2012, היה שווה בסביבות 70,000 ₪ מה שאני קניתי עלתה
4 115,000 ₪ עם הנחה של חבר. נוריד מזה 45000 ₪ של הלוואות שלקחתי,
5 בנק דיסקונט אמר לי להיכנס למינוס של 10000 ₪ זה עוד 10000 ₪ ביד."
6 (עמ' 31 שורות 18-21 לפרוטוקול).
7

8 אין היגיון שאדם שכיר המתנהל באמצעות חשבון הבנק שלו ימשוך 85,000 ₪ כשנה
9 לפני רכישת רכב. עיון בדפי החשבון של התובעת לא מעלה כי הייתה במצוקה של תזרים
10 מזומנים או היעדר אשראי שנפתרה באמצעות ההלוואה ואין זכר לאותם 145,000 ₪
11 שנמשכו (85,000 ₪ במשיכה במזומן ועוד 60,000 ₪ בהעברה לחשבון הנתבע). גם
12 ההתנהלות הכלכלית של התובעת בעבר לא מתיישבת עם משיכת סכומי כסף מזומן כה
13 גבוהים (ואף הנתבע לא יכול היה ליתן דוגמא לכך מהעבר הגם שחי עמה 7 שנים). נראה
14 כי שני המקרים שמשכה כספים כה משמעותיים במזומן היו במסגרת ההלוואה
15 הראשונה נושא ההסכם וההלוואה השנייה נושא תביעה זו.
16

17 23.1.5. מעיון בחילופי מסרונים בין הצדדים עולה, כי ביום 12/3/2018 כאשר התובעת מתלוננת
18 לפני הנתבע שלא העביר הסכום החודשי שמחויב להעביר, היא אומרת לו **"אתה לא**
19 **מעביר לי מזונות, אתה מחזיר לי הלוואה !!!"** והנתבע לא מכחיש זאת. עוד קודם לכן
20 כאשר הנתבע מעביר כספים לתובעת הוא שולח הודעה ומציין כי התשלום בסך 2000
21 הינו "הלוואה מהאשה" (ראו נספח ח' לתצהירה).
22

23 23.1.6. הגדלת החזר התשלום החודשי מתחילה אף היא סמוך לאחר שהתובעת העבירה לנתבע
24 את הכספים הנטענים על ידה. עד אז אמור היה הנתבע להעביר 1500 ₪ לפי הסכם
25 הממון המקורי וכבר מחודש דצמבר 2014 ואילך רואים בדפי הבנק של התובעת
26 הפקדות על סך 2500 ₪ על ידי הנתבע. אין חולק, כי התקיימה השבת הלוואה מהנתבע
27 לתובעת בסך של 2500 ₪ ו-2000 ₪ לסירוגין.
28

29 23.2. **עדות הנתבע:**

30
31 23.2.1. עדות הנתבע הינה עדות בלתי מהימנה בעיקר בשל חוסר בהסברים הגיוניים, אי
32 הבאת ראיות ועדים שהנתבע יכול וחייב היה להביא להעיד ולאור הודאות בעל דין
33 חלקיות לפחות מטעמו בכתובים בקיומה של ההלוואה. 4 נקודות שלא ניתן להן

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

1 הסבר כלל או לא ניתן להן הסבר הגיוני והן הבריה התיכון באי קבלת גרסאותיו הן
2 אלה: ראשית, אין הסבר הגיוני מהיכן ומדוע מחזיק הנתבע עשרות אלפי שקלים
3 חדשים במזומן בצרורות 4 שעות לאחר שנמשכו מחשבון הבנק של התובעת. אין שום
4 הסבר מדוע התובעת מיוזמתה 'מחליטה להעביר לנתבע במתנה' 60,000 ₪ (הגם
5 שהוא לא ביקש לשיטתו סכומים אלה ולא היה זקוק להם. שלישית, אין היגיון ו/או
6 אין הסבר ראוי מדוע הנתבע משלם בפועל החזר הלוואה שמתיישב עם גרסת
7 התובעת עד לפירוד ולבסוף, אין הסבר הגיוני לשאלה מדוע הוא מודה בקיומו של
8 חוב והלוואה בכתובים הן כלפי התובעת והן כלפי צד ג' נייטרלי ומדוע הוא ממשיך
9 לשלם כספים גם לאחר הפירוד.

10
11
12 23.2.2. יש לפתוח בצילום שהנתבע עצמו העלה לדף הפייסבוק שלו מיום 24/10/2014 כשהוא
13 יושב ברכב שרכש ממגרש רכבים ואוחז בחבילות של שטרות כסף ארוזים בצרורות,
14 בדומה לצרור כספים שמקבלים כאשר מושכים מהבנק (2 צרורות של שטרות של
15 200 ₪ ו-3 צרורות של שטרות של 100 ₪). נזכיר כי בבוקר אותו יום משכה התובעת
16 מחשבון הבנק שלה 85,000 ₪. נוסף, כי הנתבע לא מכחיש שייתכן והיה נוכח עמה
17 בסניף הבנק (עדות התובעת בעמ' 4 שורה 26 לפרוטוקול קדם המשפט ועדות הנתבע
18 עמ' 6 שורה 17 לפרוטוקול קדם המשפט). ב"כ הנתבע עצמה טוענת בשם שולחה
19 בישיבת קדם המשפט: **'אני ראיתי את התמונה עם הכסף אי אפשר לטעות שזה**
20 **85000 ₪ ולא 60,000 ₪ אולי הוא החזיק לה את הכסף...'** (עמ' 3 שורות 17-18
21 לפרוטוקול). בית המשפט גם ביקש באמצעות צו לבנק מידע אודות אופן משיכת
22 המזומנים מבחינת צרורות השטרות, אך ככל הנראה בשל משך הזמן שחלף, לא
23 הוגשו המסמכים לתיק במועד שנקבע.

24
25 23.2.3. לנתבע היה כל הזמן שבעולם להיערך וליתן הסבר לאותו צילום שהוא עצמו העלה
26 לדף הפייסבוק שלו מיום 24/10/2014 בו הוא נצפה מחזיק במספר צרורות של שטרות
27 מזומנים. בתצהיר עדות ראשית מטעמו לא מסר כל הסבר לאותה תמונה אך
28 במסגרת החקירה הנגדית טען ששב וחשב על הדברים וההסבר לאותה תמונה הוא
29 זה (עמ' 26 לפרוטוקול):

30 ת. אחרי שהתחיל הדיון הלכתי ועברתי וחרפתי כי אני
31 מחפש חקר האמת הלכתי למגרש עצמו למר אפרים,
32 ושאלתי אותו והראתי לו תמונות שאלתי מה קורה לגבי
33 זה אם יכול להזכיר לי ואמר שהוא ביצע מכירה של כרכב
34 אחר באותו יום והילדים ביקשו להצטלם עם הכסף זה לא
35 כסף של התובעת. זה לא היום שקניתי את הרכב. אם

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 מסתכלים פה בפייסבוק רואים שזה בוצע ביום שישי
2 24/10 בשעה 14:00 זה שעה שאין בנקים זה לא יום
3 שקניתי את הרכב אתה רכב קניתי כמה ימים לאחר מכן
4 אני קורא את התצהיר שלך הוא נחתם בחודש מאי 2020. ש.
5 חפרתי וחפרתי ולא מוצא טענה שהלכת למגרש ובעל
6 המגרש נתן לך את הכסף לא כתבת את זה בתצהיר למרות
7 שאמרת שאחרי שהגישו את התביעה הלך לבדוק.
8 מה? ת.
9 סיפרת בתשובה שלך שהיא תשובה חדשה גרסה אחרת ש.
10 שאחרי שהוגשה תביעה הלכת למגרש והוא אמר שהוא נתן
11 לך את הכסף הזה
12 נ. ת.
13 למה לא אמרת את זה בתצהיר שלך? ש.
14 למה לא הגשת את המסמך הזה לפני כן. ת.
15 יש פה מן משחק בבית משפט חוקים שאני שואל שאלות ש.
16 ואתה עונה.
17 אתה יודע מה החוק בבית משפט? כי אתם לא מפסיקים ת.
18 לשקר כאן. האם נכון להגיש מסמך אחרי תצהירים?
19 זה מסמך ששלחת במייל. אפרופו שקרים איפה כתוב ש.
20 בתצהיר גרסה שמסרת לי עכשיו?
21 שם לא כתוב. ת.
22 מתי נזכרת בה? ש.
23 כמה ימים לפני הגעה לדיון פה ת.
24 כאשר ישבת עם באת כוחך ראית את התצהיר של האשה? ש.
25 כן. ת.
26 ראית שמצורפות התמונות האלה? שלך עם הכסף ש.
27 כן. ת.
28 לא חשבתי לומר לבאת כוחך שיש לך גרסה לא הדבר הזה ש.
29 יש אמיתות לא גרסה ת.
30 שהכסף הוא מבעל המגרש. לא חשבתי על זה? ראית את ש.
31 התמונות של האשה
32 להערכתי זה היה אחרי הגשת התצהיר. אבל לא חשבתי. ת.
33 כשהיינו ביום 12.1 אמרת שיכול להיות שהיית עם האשה ש.
34 בבנק כאשר משכה 85000 ₪ מזומן.
35 לא מבין את השאלה. ת.
36 אני מפנה לפרוטוקול מיום 12.1.20 אמרה חברתי בדיון ש.
37 בעמוד 3 שורה 17 שאולי החזקת את הכסף של האשה.
38 תשאל אותה לא אותי. ת.
39 אתה היית איתה בבנק? כאשר משכה 85000 ש"ח ש.
40 לא זוכר. אמרתי אז שלא זוכר. ת.
41 ביום הזה באותו יום היה משיכת כסף מזומן של 85000 ₪ ש.
42 במקרה האשה משכה באותו יום את הכסף לטענתך היית
43 איתה שם ונתנה לך כסף ולטענתך אולי היית לא זוכר. אבל
44 לא הכחשת
45 אמרתי שאני לא זוכר אם הייתי יכול להיות שכן או שלא. ת.
46 נראה לך מקרי.. אני מפנה לעמוד 3 שורה 17, אתם טוענים ש.
47 להבנתי האם זה במקרה שבו באותו יום שהייתה משיכת
48 85000 ₪ אתה מצולם עם ערימת כסף ברכב שלטענתך
49 קנית באותו יום?
50 אענה לך תשובה למה קורה ביד המקרה? אין לי תשובה ת.
51 לזה.
52 איך יכול להיות שבאותו יום 09:53 האשה מושכת 85,000 ש.
53 ₪ כאשר אתה אומר שאתה לא זוכר, היא אמרה שלקחת

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

1 את הכסף ביד, 4 שעות אחרי זה אתה מצולם עם כסף
 2 ברכב. זה מקרי?
 3 משעה 09:00 עד 14:00 זה חמש שעות. אני מנסה לענות
 4 ליד המקרה ואין לי תשובות לזה.
 5 אין לך הסבר לזה?
 6 ת. אין הסבר ליד המקרה
 7 ש. אני אומר שזה לא מקרי.
 8 ת. אתה טוען. מעולם לא קיבלתי ממנה 85000 ₪ אמרתי את
 9 זה מס' רב של פעמים מעולם לא קיבלתי את הכסף שהיא
 10 טוענת שקיבלתי ממנה."
 11

12 מדובר בגרסה עובדתית חדשה שלא נזכרה בכתבי הטענות וגם לא בישיבת קדם
 13 המשפט ואף לא בתצהיר עדות ראשית של הנתבע כאשר מדובר באחת נקודות
 14 המחלוקת המהותיות ביותר נשוא ההליך. "לפתע" נזכר הנתבע מעל דוכן העדים
 15 בחקירה הראשית בכך שבעל מגרש הרכבים היה זה שהזכיר לו שהוא רצה להצטלם
 16 עם עשרות אלפי שקלים בידו. ומה היה יותר פשוט וקל צמד הנתבע להעיד את בעל
 17 מגרש הרכבים שיוכל לתמוך בעדותו? ההלכה לעניין אי הבאת עד שביכולתו של בעל
 18 הדין להביא לשם חיזוק גרסתו ידועה ובמקרה שלפניי אין ספק שאי הבאת העד
 19 מטעם הנתבע מחזקת גרסת התובעת כי אכן העבירה לנתבע 85,000 ₪ ביום
 20 24/10/2010 איתם רכב את רכב הניסון ג'וק (ראו ע"א 8382/06 דוד כהן נ' כורש בוטח,
 21 [פורסם בנבו] (26/8/2012); ע"א 7183/09 עזבון המנוח בולוס חורי נ' מינהל מקרקעי
 22 ישראל, [פורסם בנבו] (4/4/2012), ע"א 465/88 הבנק למימון ולסחר בע"מ נ' סלימה
 23 מתתיהו, פ"ד מה(4) 651 (1991), י. קדמי, על הראיות: הדין בראי הפסיקה חלק
 24 רביעי (209), עמ' 1891-1892).

25 בנוסף, הנתבע ל הביא כל ראיה להראות כיצד מימן את רכישת רכבו. הרי אם טענתו
 26 נכונה שרכש הרכב בפועל 3 ימים לאחר משיכת 85,000 ₪ על ידי התובעת, היינו
 27 מצפים לראות משיכה של סכום של 20,000 ₪ או סכום אחר מחשבון הבנק שלו
 28 במועד הרלבנטי, היינו מצפים לראות הסכם רכישת רכב, אסמכתא כלשהי ואף
 29 בהקשר זה לא הביא הנתבע כל ראיה.

30
 31 23.2.4. כן אין בידי לקבל את גרסת הנתבע כאילו היותו מאוהב ושבור לב היו המניעים לכך
 32 שהסכים לשלם כספים לתובעת או להודות כי חייב לה אותם. איני אומר שהנתבע
 33 מכזב לגבי רגשותיו כלפי התובעת בעת הפרידה ולאחריה. אלא שנראה כי
 34 התבטאויותיו לפני הפירוד ולאחריו מלמדות על הכרה ברורה לחלוטין בכך שהוא
 35 חייב להשיב לה כספים ללא קשר להיותו בשברון לב. בכל ההודעות לאחר הפירוד
 36 עולה כי הנתבע מודע בקיומו של חוב לתובעת ובצורך להסדיר אותו (ראו הודעות

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

1 שצירפה התובעת כנספחים י"1 עד י"5). כך למשל כותב הנתבע לתובעת: **"יהי אם לא**
2 **החוב הכספי, שנינו יודעים שכבר היית מתראה איתו ברבים..."; "אני יודע שאת**
3 **מרגישה פגועה, כעושה ואולי סוג של נבגדת (כלכלית), אבל בואי נשב ונדבר, להכל**
4 **יש פתרון..."; "צ'ק בנקאי לפקודתך היה מוכן אך בחרת כמו שבחרת. הת'ק נקרע.**
5 **בהצלחה האשה וכל טוב"; "...תגידי לי שאחד, מספיק אחד מהמשפטים האלה**
6 **נכון ואני מניח לך לעד וגם סוגר את העניין הכספי שזה הקשר היחידי שנותר בינינו**
7 **ולא תשמעי ממני"; לקחתי הלוואה במיוחד של 20,000 ₪. העברתי כרגע 5000 ₪**
8 **ומחר אעביר את היתרה. שיהיה לך מזל טוב ליום הולדתך ובתקווה שזה ימתיק**
9 **במעט את הגלולה המרה"; "באמת שאין לי אפשרות ליותר מזה...אני בקרשים**
10 **כלכלית ואני מצטער על הכל הכל הכל"; "מדהים כמה אלוהים אוהב אותי...פעם**
11 **שלישית שאני רגע לפני סגירה מול הבנק על הלוואה של 100 אלף ואת עושה מהלך**
12 **שמזכיר לי למה לא לעשות זאת. מדהים...".**

13 אם גרסת הנתבע כי קיבל 60,000 ₪ בלבד וכמתנה מהתובעת הייתה נכונה מדוע
14 שיתווה באינספור הודעות כי הוא חייב לה כספים נוספים? ההסבר של "לב שבור"
15 ורצון לפגוש בה אינו יכול לבסס הודאות בעל דין חלקיות אלו.
16 הודאת בעל דין אחרת קיימת במכתב של הנתבע למשטרה בה הוא מבקש שלא לגבות
17 ממנו תשלומים שקיבל כדמי פרישה והוא מסביר כי הוא מחוייב להשיב מדי חודש
18 2500 ₪ הלוואה לתובעת ובלשונו:

19 **"...אני משלם את חלקי במשכנתא על פי הסכם ממון לבת הזוג לשעבר**

20 **בסכום של 2500 ₪ (כנגד הלוואה שנתנה לי בזמנו)"**

21 גם כאן הסבריו של הנתבע היו דחוקים וכאן מדובר בפנייה לצד ג' שלא קשור לסכסוך
22 ולא בפנייה של אדם שבור לב המבקש בכל דרך להשיג קשר עם בת הזוג (ראו גם עמ'
23 34 לפרוטוקול ונספח ז' לתצהיר עדות ראשית של התובעת). התובע יכול היה לכתוב
24 כי מדובר היה במכלול של הוצאות הבית אך כתב מיוזמתו ומבחירתו כי מדובר
25 בהחזר הלוואה לבת הזוג לשעבר, כי מדובר בהלוואת משכנתא וכי מדובר בהחזר
26 חוב לפי הסכם ממון. דברים אלה שבים ומחזקים את הרושם כי הנתבע לא רק הציג
27 כלפי התובעת מצג שהוא אכן מודה בחובו להמשיך ולשלם 1000 ₪ בחודש עבור
28 החזר ההלוואה, אלא הציג זאת כעובדה קיימת גם כלפי חוץ.

29

30 23.2.5. גם גרסת הנתבע לעניין מקורות המימון לרכישת רכב הניסן ג'וק בשנת 2014 אינה

31 יכולה להתקבל. ראשית, אינני מקבל הטענה של הנתבע כי הרכב עלה כ-45,000 ₪
32 ונראית יותר מדויקת הטענה של התובעת כי מדובר ברכב שעלה 70,000 ₪ בקירוב.
33 המדובר ברכב מודל 2010 שנרכש בשנת 2014 ואין זה סביר כי נכון למועד רכישתו

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

1 מחירו ירד ביותר מ-60%. זאת ועוד, הנתבע עצמו העביר דוא"ל לתובעת לו צורף
2 הסכם מכר של אותו רכב לאותו מגרש בעבור 57,000 ₪. אין זה הגיוני שרכב שנרכש
3 בעבור 45,000 ₪ יימכר כעבור מספר שנים למגרש רכבים שאמור להרוויח עליו,
4 בסכום גבוה יותר מהרכישה דאז. אמנם הנתבע התכחש לחתימתו על הסכם המכר,
5 אך אין הסבר כיצד ההסכם מוצא דרכו בדואר אלקטרוני מהתיבה שלו לתיבה של
6 התובעת. בנוסף, שוב מדובר בראיות שבידי הנתבע ו/או ביכולתו היה להביאן והוא
7 לא עשה (הסכם רכישת הניסן, הסכם מכירתה, אסמכתאות על מקורות המימון
8 ועוד).

9
10
11
12 23.2.6. לנתבע אין גם כל הסבר למניע של התובעת להעניק לו מתנה כאשר לשם כך היא
13 נוטלת הלוואת משכנתא ומתחייבת התחייבות משמעותית ביותר כלפי הבנק. זאת
14 ועוד, לדבריו התובעת העניקה לו את הכספים אף מבלי שביקש. התנהלות זו אינה
15 מתיישבת עם הסכם הממון המקורי שערכו הצדדים ובו ציינו דבר מתן הלוואה.
16 התנהלות זו אינה מתיישבת עם המסרונים והיא אינה מתיישבת עם ההגיון הפשוט
17 שאדם שכיר עם מחוייבות לילדיו ולבנק לא ייטול כך סתם הלוואת משכנתא רק כדי
18 להעניק מחציתה בקירוב במתנה לבן זוגו ללא שזה כלל ביקש אותה.
19 ההסבר הדחוק של הנתבע לשאלת בית המשפט היה זה עמ' 29 שורות 23-26
20 לפרוטוקול):

21 **"ש. הלוואה שלך זה 40000 ₪ למה ביקשת מתנה**
22 **ת. לא ביקשתי. היה לה כסף אמר קח אז לקחתי, להחליף את הרכב**
23 **שלי גיפ אשר שירת את כל הבית ואת הילדים שלה הגיפ היה גמור**
24 **החלפתי לניסאן סוק, בית תקין ומתוקן"**

25
26 23.2.7. לאור כל האמור לעיל, מסתברת הרבה יותר הגרסה של התובעת על פני גרסת הנתבע
27 כי העבירה לו 145,000 ₪ וכי הוא התחייב להשיב לה אותם 1000 ₪ מדי חודש עד
28 לחודש 11/2034 (לעניין מבחן ההסתברות כמבחן לקביעת הגרסה המתקבלת בבית
29 המשפט לענייני משפחה ראו תקנה 258ד(ב) לתקסד"א, התשמ"ד – 1984)).

30
31 24. כידוע, מכוח הוראת סעיף 53 לפקודת הראיות, [נוסח חדש] התשל"א – 1971, הרי במשפט
32 הישראלי מוקנית חשיבות רבה לתחושתו ואומדן דעתו של היושב בדיון בכל הקשור להעדפת

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 גרסתו של צד אחד על גרסת משנהו וזאת מתוך הכלל – "אין לו לדיין אלא מה שרואות עיניו"
2 וכך קובעת הוראת חוק זו:
- 3 **"ערכה של עדות שבעל-פה ומהימנותם של עדים הם ענין של בית**
4 **המשפט להחליט בו על פי התנהגותם של העדים, נסיבות הענין**
5 **ואותות האמת המתגלים במשך המשפט."**
6
- 7 25. המבחנים הקבועים בסעיף 53 לפקודת הראיות לצורך בחינת משקלה של עדות הם: התנהגות
8 העדים, נסיבות העניין ואותות האמת המתגלים במשך המשפט כאשר הכלים המשמשים את
9 השופט במלאכתו זו הם הכושר השיפוטי, ניסיון החיים והתבונה האנושית (ראו ע"פ 993/00
10 **נור נ' מדינת ישראל**, פ"ד נו(3) 205, 218; ע"פ 10596/03 **גרגורי בשירוב נ' מדינת ישראל**
11 4/6/2006 [פורסם בנבו]).
- 12
13
14
- 15 26. "אותות האמת" שעליהם מבסס בית המשפט את הכרעתו אינם ניתנים תמיד להגדרה
16 ולהבהרה ומבוססים הם גם על "תחושתו הפנימית" של השופט הדן בתיק. עם זאת על פי
17 הפסיקה, אל לו לשופט להסתפק רק ב"תחושה פנימית" זו, אלא עליו לאתר נקודות אחיזה
18 להתרשמותו בכלל חומר הראיות. צריך לזכור כי התרשמות מעדות ישירה ובלתי-אמצעית של
19 עד עשויה להשתנות, והיא תלויה לא רק בעד אלא גם בעיני המתבונן. כך ניתן למצוא כי שופטים
20 שונים התרשמו בדרך שונה, ולעתים גם הפוכה, מאותו עד שעמד בפניהם (ראו מאמרו של פרופ'
21 ע' גרוס "חקר האמת וביקורת שיפוטית" **"עיוני משפט** כ 554, 564). את כל אלה לקחתי בחשבון
22 וכאמור מקום שעדותה של התובעת לא הייתה הגיונית או מהימנה, ניתן גם לכך ביטוי. קביעת
23 הממצאים נעשתה רק לאחר ששוכנעתי כי התרשמותי מהעדות משתלבת עם מבחן ההגיון
24 והשכל הישר ומובילה בהסתברות גבוהה למסקנה אליה הגעתי. רוצה לומר, כי בית המשפט
25 בחן את הראיות בחינה פנימית וחיצונית. כאמור בשלב ה"**בחינה הפנימית**" נבחנו עדויות בעלי
26 הדין על פי התרשמותי הבלתי אמצעית מהעדויות כפי שנשמעו לפניי, ובכלל לרבות התנהגות
27 שני העדים מעל הדוכן, תגובותיהם במהלך העדות ו"**סימני האמת**" (והשקר) אשר עלו
28 מעדותם. הראיתי לעיל כיצד יש קושי אינהרנטי בהגיונה הפנימי של עדות הנתבע ביחס לנסיון
29 החיים ו"**שכל ישר**" וביחס למערכת היחסים של הזוג עצמו לאור הסכם הממון שאושר לפניי.
30 עוד הומחש כיצד חלקי העדויות של בעלי הדין מתאימים לביסוס טענת התובעת כי אכן העבירה
31 לנתבע סך 145,000 ₪ בחודש אוקטובר 2014 אותם הוא התחייב להשיב לה בהתאם לתנאי
32 ההלוואה שהיא לקחה מהבנק לשם כך. ברקע לכך, ניתן הסבר מדוע לא מתקבלות עדויות ו/או
33 ראיות "נגדיות" העומדות כנגד העדות (כגון בדיקת הפוליגרף). בשים לב לאזהרה של הפסיקה
34 מפני התבססות מופרזת על הבחינה הפנימית של העדויות ועל התרשמות בית המשפט מהן,

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

1 הוצגה גם בחינה חיצונית שלהן והעדויות עומתו זו מול זו ומול מסמכים, הודעות, דפי בנק,
2 צילומים וראיות נסיבתיות (על החובה לעשות כן ראו ע"פ 1516/99 לוי נ' חיג'אזי, פ"ד נה(4)
3 : שם נכתב : 748, 730 (2001)

4 "עם זאת, התנהגותם של העדים ומה שעשוי להתפרש כגרסה
5 עקבית וכאותות אמת עלולים לעתים להטעות ויש להיזהר מכך.
6 כאשר, בצד הגרסה שבראיות, קיימים נתונים חיצוניים,
7 אובייקטיביים שהינם רלבנטיים לבחינת אמיתות הגרסה, שומה על
8 בית המשפט, במסגרת קביעת ממצאיו, להתמודד עימם ולבחון את
9 השלכתם והשפעתם על גרסת העדויות. "הבחינה הפנימית" של
10 העדויות ניזונה מהתרשמות מהעדים ומסימני האמת המתגלים
11 במהלך עדותם. "הבחינה החיצונית", נעשית באמצעות העמדת
12 העדויות מול מערך הנתונים האובייקטיבי, וזה תהליך ניתוח הגיוני,
13 הניזון משכל ישר ונסיון חיים."
14 וראו גם ע"פ 9352/99 יומטוביאן נ' מדינת ישראל, פ"ד נד(4) 32.

15
16
17 27. מדובר במקרה שבו לא רק התרשמות בית המשפט מהיעדר מהימנות הנתבע לעומת מהימנות
18 התובעת ביחס לנקודת המחלוקת מכריעה את הכף, אלא גם שיקולי היגיון ושילוב ביניהם.
19 הפסיקה הבהירה כי זו למעשה דרך הפעולה המצופה מבית המשפט בדרכו להגיע לממצא
20 עובדתי-שיפוטי (ראו גם את דברי כב' השופטת דורנר בע"פ 2439/93 זריאן נ' מדינת ישראל,
21 פ"ד מח(5) 265 (1994) :

22 "כמובן שגורל המשפט ייחתך על פי שיקולי מהימנות, ואיש אינו
23 חולק על כך. אלא ש... ניתן לקבוע את המהימנות בשתי צורות: או
24 על פי התרשמות מהעדים או על פי שיקולי הגיון...קיימת גם דרך
25 שלישית, הנראית בעיני היעילה והמציאיות ביותר, של שילוב בין
26 שני אמצעים אלה... הסקת מסקנות מתוך ניתוח קר ואנליטי של
27 הראיות, היא אחת הדרכים הכשרות לקביעת מהימנות...".
28

29 28. לאור ניתוח הראיות האמור לעיל מגיע בית המשפט למסקנה כי יש להקנות משקל רב יותר
30 לעדות התובעת מאשר לעדות הנתבע ביחס לעיקר המחלוקת שהיא ניתנת הלוואה בסך 145,000
31 ₪ באוקטובר 2014 אותם התחייב הנתבע להשיב בשיעורים של 1000 ₪ לחודש עד 11/2034.
32 אלא שבכך אין די, שכן בהתאם להוראת סעיף 54 לפקודת הראיות [נוסח חדש] תשל"א – 1971
33 ומאחר והעדויות היחידה מטעם התובעת היא שלה, הרי שבית המשפט נדרש לנימוקים מיוחדים
34 כאשר הלה מבסס את פסק דינו על יסוד עדות יחידה של בעל דין שאין לה סיוע והוא גם לוקח
35 בחשבון את פסיקתו של בית המשפט העליון לפיה בית המשפט נדרש להזהיר את עצמו לנקוט
36 במשנה זהירות בבואו להתבסס על עדות יחידה של בעל דין וכדברי בית המשפט העליון :

37 " פירושה של אותה 'אזהרה עצמית' אינו יכול להיות אלא זה שבשקילת
38 עדות יחידה חייב השופט בזהירות כפולה ומכופלת. אולם עצם הצורך
39 בזהירות מיוחדת כזאת עדיין אינו ממצה את החובה המוטלת על השופט

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

לפי סעיף 54, לפרט מה הניע אותו להסתפק בעדות יחידה. לשון אחרת,
אין השופט יכול לצאת ידי חובתו בהצהרה סתמית כי 'הזהיר את עצמו',
כלומר שנהג בזהירות מיוחדת וזה אשר הניעו להסתפק בעדות היחידה,
אלא כאן דרוש טעם אמיתי – טעם שבהערכת העדות היכול להיות נעוץ
בהגיון הדברים או בטעם מיוחד אחר – שיש להעלותו על הכתב במצוות
החוק" (ראו: ע"א 79/72 האפו"ט' לנכסי נפקדים נ' פולק, פ"ד כז(1),
771, 768).

ברם בע"א 6129/04 טרטמן נ' הכשרת היישוב חברה לביטוח [פורסם בנבו] (5/12/2005) נקבע
כי חובת ההנמקה לפי סעיף 54 לפק' הראיות קמה בהתקיימותם של שני תנאים: האחד,
פסיקה על-פי עדות יחידה שאין לה סיוע ואין היא הודיית בעל דין; השני, התקיימות אחד
המקרים המנויים בסעיף זה (ראו: י' קדמי על הראיות – הדין בראי הפסיקה (תשס"ד) 1238).
במקרה שלפני קיימות עדויות מסייעות שהן בבחינת הודאת בעל דין (לפחות חלקית) בע"פ
ובכתובים וכן ראיות נסיבתיות רבות שמהוות תוספות ראייתיות המחזקות את עדות
התובעת בנקודות המחלוקת המרכזיות (העברת 145,000 ₪ לנתבע, העברה כהלואה, החזר
חודשי של 1000 ₪ על ידי הנתבע). וכבר נפסק, כי בין אם הסיוע לעדות היחידה אינו אלא
ראיה ממקור נפרד ועצמאי ובין אם די אך ב"תוספת ראייה" – נתקיימה כאן ראיה מסייעת
(ראו שם, בע' 1240).

בהקשר זה לקחתי בחשבון את "הלכת הקרובים" הנוהגת להקים חזקה (הניתנת לסתירה)
לפיה כאשר מדובר בבני משפחה המעבירים כספים בינם לבין עצמם ואין אינדיקציות
המעידות אחרת, יש להניח כי מדובר במתנות שהועברו ביניהם (ראו תמ"ש כ"ס) 13154/04
פלונית נ' פלוני [פורסם בנבו] (23/7/2009). מנגד, לאחרונה נפסק במקרה דומה על ידי כבי
השופט נפתלי שילה, כי ככלל, טענת "מתנה" נטענת כטענת מגן ועל הטוען לה מוטל נטל
השכנוע. אולם, הפסיקה הכירה בחריג המכונה "חזקת המתנה" לפיו כאשר בין הנותן למקבל
מתקיימים יחסי קרבה מיוחדים של דאגה ואחריות לרווחת המקבל, הנטל יהיה על הנותן
להוכיח שלא התכוון להעניק מתנה אלא שמדובר במעין הלוואה שיש להשיב. גם באותו
מקרה בחן בית המשפט האם "המנה משוללת כל היגיון" אם לאו (עמ"ש (מחוזי ת"א)
17125-03-19 ל' נ' ר [פורסם בנבו] (31/10/2019)). במקרה הנוכחי, הגרסה המסתברת יותר
היא של התובעת בעוד זו של הנתבע פשוט אינה מתקבלת על הדעת, אינה מבוססת בראיות,
אינה מתיישבת עם אורח החיים והיחסים הזוגי של הצדדים ואינה קבילה לפיכך.

סוף דבר - התוצאה:

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

תמ"ש 41730-08-19 מ.א. נ' ת.ל.

תיק חיצוני:

- 1 בשעה שבדעתי לקבל התביעה עדיין שומה עלי ליתן דעתי לתנאי הסכם ההלוואה הנטענים. 30
- 2 לפי גישת והודאת בעלת הדין של התובעת, התחייבות הנתבע הייתה להשיב את ההלוואה
- 3 1,000 ₪ מדי חודש עד 11/2034. לכן וכל עוד הנתבע יעמוד בתנאי זה, אין מקום לחייבו
- 4 בהשבת מלוא ההלוואה בפרעון אחד מידי או לחייבו בהפרשי ריבית והצמדה. ולהיפך, מקום
- 5 שלא יעשה כן, תקום העילה לדרוש חיוב השבת מלוא ההלוואה לאלתר, בייחוד מקום שיחסי
- 6 הצדדים כבר השתנו והם אינם בני זוג עוד.
- 7
- 8 על כן, ובניכוי סכומים שהנתבע שילם לתובעת כולל 5000 ₪ בחודש מאי 2018 (כאשר לא 31
- 9 שילם חודשיים אותה עת) יש לראותו כמי שחייב לשלם לתובעת 1,000 ₪ בחודש החל מחודש
- 10 אוגוסט 2018 ואילך. את חוב הפיגורים בסך 23,000 ₪ (אוגוסט 2018 עד יולי 2020 כולל) עליו
- 11 לשלם לאלתר ומחודש אוגוסט 2020 יהא עליו לשלם 1,000 ₪ מדי חודש, עד ה-5 בכל חודש
- 12 לחשבון הבנק של התובעת וזאת עד לחודש 11/2034. לנתבע הבחירה לשלם הסכום שנותר
- 13 חייב במזומן בכל עת.
- 14 היה והנתבע לא ישלם תשלום מבין התשלומים יישא כל תשלום הפרשי ריבית והצמדה כאשר
- 15 שיעור הריבית יהיה לפי הנהוג בבנק דיסקונט כריבית בגין אי עמידה בתנאי הלוואה ובנוסף
- 16 יהיה מחוייב להשיב מלוא יתרת ההלוואה לידי התובעת ולא יוכל לשלמה בשיעורים. התובעת
- 17 רשאית להגיש פסיקתא לחתימתי תוך 14 יום מהיום.
- 18
- 19 בעניין הוצאות המשפט לקחתי בחשבון העובדה שהוצאו הוצאות בגין הסכם הממון שהנתבע 32
- 20 לא חתם עליו והתובעת אמורה הייתה לשלם לנתבע הוצאות אלו. מנגד, מחוייב הנתבע לשלם
- 21 לתובעת הוצאות משפט ושכר טרחת עורך דין שעה שבסופו של יום התקבלה תביעתה ברובה.
- 22 לאחר שקלול הדברים וההוצאות, אני רואה לנכון לחייב הנתבע לשלם לתובעת הוצאות
- 23 ההליך ושכר טרחת עורך דין בסך 8,000 ₪.

ניתן לפרסום ללא פרטים מזהים.

ניתן היום, ז' בתמוז תש"פ, 29 יוני 2020, בהעדר הצדדים.

24

25

26

27

28

29

30 **אסף זגורי, שופט**

31 **סגן הנשיא לענייני משפחה**